

звітності у бухгалтерському обліку служить фундаментом для побудови міцного фінансового здоров'я організації, сприяючи її стійкому розвитку та успіху в довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел:

1. Саун, А., Волковська, Л. (2021). Тенденції розвитку облікової системи підприємства відповідно запитів користувачів. *Abstracts of XIV International Scientific and Practical Conference «Current Issues of Science and Education»*. Rome, Italy, March 23-26. 2021. pp. 53-55. URL: <https://isg-konf.com/uk/current-issues-of-science-and-education-ua/>
2. Потриваєва Н. В. (2015) Система збалансованих показників як аналітичний засіб підвищення ефективності функціонування підприємств. *Ефективна економіка*. 2015. № 12 URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5092>

***Abstract.** This study explores the nuances of forming statistical reporting indicators within the framework of accounting. It examines how key accounting principles and standards influence the quality and reliability of statistical indicators, ensuring their comparability and consistency. Special attention is given to the role of accounting in making management decisions and strategic planning within an enterprise.*

***Keywords:** accounting, reporting, management, accounting standards, control, audit, strategic planning*

Науковий керівник:

Потриваєва Н.В.,

*д-р екон. наук, професорка, професорка
кафедри обліку і оподаткування,*

Миколаївський національний аграрний університет

МІЖНАРОДНА ПРАКТИКА ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ВИПЛАТАМИ ПРАЦІВНИКАМ

Добровольська Поліна Андріївна,

здобувачка вищої освіти спеціальності 071 Облік і оподаткування

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

***Анотація.** Висвітлено теоретичні аспекти міжнародного досвіду з обліку розрахунків за виплатами працівникам, зокрема, наведено результати порівняння основних положень Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 19 «Виплати працівникам» та Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам». Акцентовано увагу на перевагах ведення обліку виплат працівникам за міжнародною методикою.*

***Ключові слова:** виплати працівникам, облік, стандарти обліку, фінансова звітність.*

Питання обліку заробітної плати та інших виплат працівникам завжди є актуальним у бухгалтерському обліку будь-якої організації. Правильно організований облік є запорукою ефективного контролю та своєчасного виконання розрахунків, оскільки заробітна плата є однією із ключових чинників мотивації працівників.

Нині серед українських підприємств досить поширеною практикою є перехід на ведення обліку та складання фінансової звітності за вимогами міжнародних стандартів. Згідно з чинним законодавством суб'єкт господарювання має право самостійно обирати за якими стандартами вести облік: міжнародними чи національними.

У міжнародній практиці для врегулювання обліку виплат робітникам використовується Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (IAS) 19 «Виплати працівникам». В Україні використовується відповідник цього документу – Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам».

Попри той факт, що НП(С)БО створюються на основі МСБО, відмінності між даними документами вже ж існують. Українська методика обліку виділяється більшою раціональністю та забезпечує відповідність аналітичного обліку даним синтетичного. Однак, НП(С)БО 26 пропонує лише тлумачення відповідних термінів, класифікацію виплат працівникам та рекомендації з обліку і відображення цих даних у фінансовій звітності, через що його практичне застосування є ускладненим [4].

На відміну від МСБО, НП(С)БО більше враховують вимоги державних регулюючих органів. У свою чергу, положення МСБО спрямовані переважно на потреби фінансово зацікавлених осіб, таких як акціонери, інвестори, контрагенти тощо [2].

МСБО 19 включає докладні вказівки та розгорнуті пояснення щодо кожного виду виплат, з урахуванням їх визнання та оцінювання, розкриття інформації та ілюстративні приклади для кращого розуміння. Такий підхід спрощує завдання обліковців, допомагає уникнути неточностей і помилок, що робить облікову та фінансову інформацію про виплати працівникам більш точною та зрозумілою для користувачів. В умовах посилення світової інтеграції та значних змін в економіці України, спрямованих на досягнення рівня економічно розвинених країн, дані критерії відіграють важливу роль [5].

Відповідно до МСБО 19, «виплати працівникам – це всі форми компенсації, що їх надає суб'єкт господарювання в обмін на послуги, надані працівниками» [1]. У НП(С)БО відповідне визначення відсутнє.

Роботодавець має застосовувати МСБО 19 під час ведення обліку всіх виплат робітникам, окрім тих, на які поширюється МСФЗ 2 «Платіж на основі акцій», оскільки зазначений стандарт не включає в себе вимоги щодо звітності за програмами виплат працівникам [3].

Мета МСБО 19 полягає у встановленні правил бухгалтерського обліку та розкриття інформації щодо виплат працівникам, включаючи зобов'язання суб'єкта господарювання. Це означає, що якщо працівник надав послугу в обмін на майбутні виплати, то це зобов'язання має бути визнано. Також, якщо суб'єкт господарювання одержує економічну вигоду від надання послуги працівником, то ці витрати також мають бути зараховані. Цей стандарт застосовується всіма роботодавцями для обліку всіх виплат робітникам, окрім тих, які регулюються МСФЗ 2 «Платіж на основі акцій», а також звітності за програмами виплат

працівникам, які підпадають під дію МСБО 26 «Облік та звітність щодо програм пенсійного забезпечення» [5].

Застосування міжнародних стандартів при формуванні звітності дозволяє відобразити реальний майновий стан суб'єкта господарювання. Переваги використання міжнародних стандартів для внутрішніх і зовнішніх користувачів включають [5]:

1. Швидке та легке приваблення іноземних інвестицій, залучення позик та вихід на міжнародні ринки.

2. Здатність оцінити та порівняти звітність господарських організацій різних країн.

3. Використання міжнародних узгоджених підходів до складання звітності, що призводить до вищого рівня довіри потенційних користувачів до фінансової звітності.

Отже, МСБО трактує діяльність робітників як надання послуг, за які вони отримують відповідну компенсацію. Важливо наголосити, що згідно з цим стандартом директори та інший управлінський персонал також вважаються працівниками.

Надання послуг працівником може здійснюватися в межах повного або неповного робочого дня, постійної або періодичної зайнятості, а також на тимчасовій основі [3].

МСБО 19 застосовується до виплат працівникам у таких випадках [1]:

- а) відповідно до офіційних програм або угод між підприємством та окремими працівниками, групами працівників або їхніми представниками;

- б) у відповідності до законодавчих вимог або галузевих угод, згідно з якими підприємства повинні здійснювати внески до національних, державних, галузевих або інших програм, що передбачають участь кількох працедавців; або

- в) відповідно до неофіційної практики, яка призводить до виникнення конструктивних зобов'язань. Неофіційна практика створює конструктивні зобов'язання, коли суб'єкт господарювання не має інших реальних альтернатив, крім здійснення виплат робітникам.

До складу виплат працівникам входять [1]:

- а) короткострокові виплати, зокрема як оплата праці з відрахуваннями на соціальні виплати, оплата щорічних відпусток та тимчасової непрацездатності, медичне страхування та інші;

- б) виплати по закінченню трудової діяльності;

- в) інші довгострокові виплати працівникам;

- г) виплати при звільненні.

МСБО 19 встановлено окремі вимоги до кожної із зазначених категорій, оскільки їм притаманні різні характеристики.

Адаптація національної методики бухгалтерського обліку до міжнародних стандартів та потреб ринкової економіки передбачатиме можливість створення інформаційної системи про фінансовий стан суб'єкта господарювання для його користувачів, перш за все, для інвесторів, які зацікавлені в результатах діяльності даного суб'єкта. Це сприятиме формуванню достовірної та якісної інформації про фінансове становище та

фінансові результати підприємств, забезпечуючи прозорість та надійність бухгалтерської звітності як головного джерела інформації для ухвалення управлінських рішень різними зацікавленими сторонами [6].

Подальший процес конвергенції національних та міжнародних стандартів щодо виплат працівникам сприятиме значному розширенню можливостей вітчизняних роботодавців у впровадженні нових видів виплат для своїх працівників. Такі дії можуть стати хорошим стимулом для працівників до більш продуктивної роботи, а також для зменшення втрат кваліфікованих кадрів за межами країни та приваблення закордонних фахівців до працевлаштування на вітчизняних підприємствах. Зазначені нововведення сприятимуть підвищенню довіри закордонних користувачів до фінансової звітності та облікової інформації щодо фінансового стану українських підприємств [5].

Список використаних джерел:

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 19. Виплати працівникам. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_011#Text
2. Савчук Т. В., Андрішак Л. Р. Облік виплат працівникам за українськими та міжнародними вимогами. *Економіко-управлінські аспекти трансформації та інноваційного розвитку галузевих і регіональних суспільних систем в сучасних умовах* : матеріали всеукр. наук.-практ. конфер., 2020 р. С. 208-211.
3. Жолнер І.В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2012. 364 с.
4. Перевузник Т. М., головачко В. М. Облік виплат працівникам за ПСБО 26 та МСБО 19: порівняльний аспект. *Освіта і наука*. 2018. № 2(25)2018. С. 226-233.
5. Мельянова Л. В. Виплати працівникам: вітчизняна та міжнародна практика обліку. *Регіональна економіка та управління*. 2019. № 4(26). С. 24-27.
6. Свиноус І. В., Туржанський В. А., Хома Д. М. Методичні підходи до ведення обліку розрахунків оплати праці за міжнародними стандартами фінансової звітності. *Інноваційна економіка*. 2023. № 4'2023 (96). С. 135-140.

***Abstract:** The work considers the main issues related to the international practice of accounting for payments to employees. The main provisions of the International accounting standard 19 «Employee Benefits» and its differences from the National accounting provision (standard) 26 «Employee Benefits» are indicated. Attention is also focused on the advantages of keeping records of employee payments according to international methods.*

***Keywords:** employee benefits, accounting, accounting standards, financial reporting*

Науковий керівник:

Потриваєва Н. В.,

*д-р екон. наук, професорка, професорка
кафедри обліку і оподаткування,*

Миколаївський національний аграрний університет